

Færre tidsskrifter i bibliotekene

Siden 1995 har antall tidsskrifter i universitetsbibliotekene falt med 14 % og i de vitenskapelige bibliotekene med 42 %. Årsaken er dyre abonnements-utgifter.

Prisen på vitenskapelige tidsskrifter er i sterk vekst. De gjennomsnittlige abonnementsprisene fra noen av de største forlagene (MCB University Press, Wiley, Elsevier) økte fra 1998 til 1999 med 19–27 % (1). De såkalte akkvisisjonsutgiftene ved norske biblioteker økte fra 1995 til 1999 med 22 %, i en periode da konsumprisindeksen økte 11 % (2). Det dyreste av alle tidsskrifter, Brain Research, koster nå omtrent 130 000 kroner for fire nummer per år.

Antall løpende tidsskrifttitler har økt fra 1988 til 1999 (tab 1) (2). Fra 1995 til 1999 var det på landsbasis en økning på 5 %, denne beror i hovedsak på en økning i Nasjonalbiblioteket på 63 % og ved de statlige høyskoler på 15 %. Universitetsbiblioteket hadde en nedgang på 14 %, de vitenskapelige bibliotekene en nedgang på nesten 42 % og andre høyskolebiblioteker en nedgang på 4 %. I samme periode var den totale utlånsveksten ved fag- og forskningsbibliotekene 10 %. Mesteparten av veksten kom ved høyskolen.

– De forskningstidsskrifter som vil overleve, er antakelig de som kommer til å satse i hovedsak på elektronisk publisering, sier professor Jan Gunnar Bjålie ved Anatomisk institutt, Universitetet i Oslo, i en kommentar. – Det vanlige er etter hvert blitt at bibliotekene betaler et ganske dyrt abonnement, som inkluderer tilgang til en elektronisk versjon for institusjonen det er knyttet til, i tillegg til papirversjonen av bladet. I lengden vil forlagene neppe finne det regningssvarende å produsere papirversjonen, tror han.

Det finnes oppfordringer til forfattere om å undersøke abonnementspolitikken til tidsskrifter de ønsker å publisere i, og eventuelt å boikotte innsending av manuskripter til dem som tar urimelige priser. Bjålie kjenner ikke til at en slik form for boikott forekommer i vesentlig grad i medisinske miljøer. Noen nettsteder for tidsskrifter har tilbud om å bestille enkeltartikler mot belastning av kredittkort el. Ved Anatomisk institutt forsøker de ikke å bestille slike artikler, da man er mot denne politikken og ikke ønsker at forlaget skal bli inspirert til å fortsette den.

– Pål Gulbrandsen, Tidsskriftet
pal.gulbrandsen@tidsskriftet.no

Litteratur

1. Johnsson A. Forskningsbibliotekene utarmes – ny strategi påkrevet. Forskningspolitikk nr. 3/2000: 4–5.
2. Landsverk TA. Fag- og forskningsbibliotekstatistikken 1999. Synopsis 2000; 31: 312–21.

Tabell 1 Kostnader i norske kroner for abonnement av noen populære medisinske tidsskrifter 2001. Prisene er avrundet pga. betaling på ulike tidspunkter til litt ulike pund- og dollarkurser.

American Journal of Physiology	29 190
Annals of Internal Medicine	3 180
Archives of Internal Medicine	3 850
BMJ	3 880
Cancer	6 310
Cancer Research	16 630
Cell	8 400
Circulation	6 500
Critical Care Medicine	1 910
Immunological Reviews	4 350
Immunology	7 640
JAMA	3 750
Journal of Hypertension	9 120
Journal of Urology	6 010
Kidney International	10 110
Lancet	4 980
Läkartidningen	890
Nature	5 050
Nature Genetics	7 280
Nature Medicine	7 100
New England Journal of Medicine	4 060
Oncogene	32 340
Science	4 400
Ugeskrift for læger	2 130

Kilde: Universitetsbiblioteket, Rikshospitalet.

1 kg nytt om legemidler

Den nye utgaven av Norsk legemiddelhåndbok er både tykkere og tyngre enn den forrige, og er tilgjengelig i fulltekst på Internett.

Norsk legemiddelhåndbok for helsepersonell 2001 sendes fritt ut til landets leger, medisinstudenter, farmasøyter, farmasistudenter og reseptarstudenter. Den nye utgaven er den 9. i rekken, og endringene er betydelige sammenliknet med den forrige utgaven fra 1998. Volumet har økt fra 1 000 til 1 500 sider, og tilsvarende har vekten gått opp fra 0,7 kg til 1 kg. Boken i sin helhet er nå tilgjengelig på Internett: www.legemiddelhandboka.no

Store forandringer

Publikasjonen er finansiert ved et spleiselag mellom Den norske lægeforening, Norsk Apotekerforening, Norsk Medisinaldepot og

Statens legemiddelverk. Legeforeningen har støttet Legemiddelhåndboken helt siden den første utgaven kom i 1984.

– Legemiddelhåndboken er en terapirettet, produsent- og myndighetsnøytral oppslagsbok om legemidler og bruken av dem. Målgruppen er først og fremst generalister i medisinfaget, dvs. allmennpraktikere og turnusleger, sier nylig avgått redaktør cand.

pharm. Anne Marie Vennerød. Hun er godt fornøyd med boken, og stolt over den nye nettversjonen som etter flere utsettelse og enkelte barnesykdommer nå fungerer som den skal. Hun kan love at nettversjonen vil bli fortløpende oppdatert.

Den viktigste redaksjonelle forandringen, ifølge Vennerød, er en ny tredeling av innholdet. Først kommer 24 terapikapitler, som

alle er merket med «T» foran kapittelnummeret. Så følger den midtre bokdelen med 22 legemiddelkapitler som på tilsvarende vis er merket med «L». Til slutt kommer de generelle kapitlene merket med «G», men det er også her man finner de største nyhetene: en liste på ca. 100 sider over dokumenterte interaksjoner, en veiledning på 50 sider om bruk av legemidler under svangerskap,

og et like langt kapittel om amming og legemidler. Flere nye temaer er tatt inn i terapidelen, blant annet er det et kapittel om palliativ behandling skrevet av overlege Stig Ottesen ved Bærum sykehus.

– Tom Sundar, Tidsskriftet
tom.sundar@legeforeningen.no